

Chefsjustitieombudsmannen
Mats Melin

Anmälan mot Polismyndigheten i Stockholms län för långsam handläggning av en förundersökning

---

Anmälan

I en anmälan till JO, som kom in den 15 juli 2004, framförde AA kritik mot Polismyndighetens i Stockholms län, City polismästardistrikt, handläggning av ett trafikärende. Av anmälan framgick bl.a. följande. I november 2002 skadades en kvinna i samband med en trafikolycka. Kvinnan stod på en trottoar och väntade på en taxi då en bil utan förvarning backade på henne varvid hon kastades till marken. Kvinnan fick kvarstående men av de skador hon erhöll vid tillfället. Det fanns vittnen till händelsen men åtal har inte väckts varför målsäganden berövats möjligheten att föra skadeståndstalan genom åklagaren.

Utredning

Polismyndighetens handlingar i ärendet T45366-02 granskades.

Ärendet remitterades till polismyndigheten för upplysningar och yttrande över handläggningen av ärendet. Polismyndigheten kom in med ett remissvar jämte upplysningar från polismästaren BB (här utelämnade).

Polismyndigheten

Bakgrund

Den 19 november 2002 skadades AA i samband med en trafikolycka. Enligt anmälan till JO stod hon på trottoaren vid Kungsgatan utanför Konserthuset och väntade på en taxi hon beställt då en bil utan förvarning backade bakåt och hon kastades till marken. I samband med fallet ådrog hon sig personsador. En polispatrull kom till platsen och AA fördes i ambulans till sjukhus där hon vårdades i en månad. Hon har enligt uppgift kvarstående men.

AA, anmälare och sambo med den skadade, ifrågasätter handläggningen av trafikärendet hos polismyndigheten och anför att då åtal inte har väckts har AA berövats möjligheten att föra skadeståndstalan genom åklagare.

Inhämtade upplysningar

Polismästare BB har lämnat upplysningar om ärendets handläggning. Av skrivelsen framgår att en polispatrull kom till platsen sju minuter efter att olyckan inträffat och att förundersökning inleddes dagen efter olyckan, den 20 november 2002. Några dagar senare infortrade polismyndigheten skriftliga berättelser angående det in-

träffade från AA och ett vittne. De begärda berättelserna kom in till myndigheten den 4 december 2002 respektive den 20 januari 2003. Vittnet kompletterade sedan sin berättelse i en skrivelse som kom till myndigheten den 19 februari 2003. En handläggare i ärendet utsågs den 11 april 2003 och efter detta synes inga ytterligare utredningsåtgärder ha vidtagits.

Rättslig reglering

I 23 kap. rättegångsbalken (RB) finns grundläggande bestämmelser om förundersökning. Av dessa bestämmelser framgår bl.a. att en förundersökning skall inledas så snart det på grund av angivelse eller annat skäl finns anledning att anta att ett brott som hör under allmänt åtal har förövats, om det inte är uppenbart att brottet inte går att utreda (1 §).

Förundersökningen skall bedrivas så skyndsamt som omständigheterna medger och finns det inte längre skäl att fullfölja en förundersökning skall den läggas ned (4 § andra stycket).

Av kommentaren till rättegångsbalken (Gullnäs m.fl. s. 23:27) framgår att motivet till att förundersökningen skall bedrivas skyndsamt är utredningens effektivitet och att straffet följer snarast efter brottet.

Av förundersökningskungörelsen (1947:948) framgår att undersökningsledaren har ansvar för förundersökningen i dess helhet. Han eller hon skall se till att förundersökningen bedrivs effektivt och att den enskildes rättssäkerhetsintressen tas till vara. Undersökningsledaren skall även ge dem som biträder honom eller henne behövliga direktiv för arbetet (1 a § andra stycket).

Bedömning

Av City polismästardistriktets yttrande framgår att den aktuella förundersökningen synes ha blivit liggande utan att någon utredningsåtgärd vidtagits från den 11 april 2003 till i början av september 2004, dvs. nästan ett och ett halvt år. Polismyndigheten delar City polismästardistriktets uppfattning om att detta inte är acceptabelt, särskilt med hänsyn till att de eventuella brotten i ärendet har en relativt sett kort preskriptionstid. Som distriktet anför riskerar utdragna handläggningstider att urholka allmänhetens förtroende för polisens förmåga att förhindra och beivra brott. Långsam handläggning medför dessutom i regel negativa konsekvenser för den enskilde målsäganden.

Den aktuella förundersökningen är av ett sådant slag att den leds av polismyndigheten. Förundersökningsledaren har enligt förundersökningskungörelsen det yttersta ansvaret för förundersökningen i dess helhet. Detta innebär att det är undersökningsledarens ansvar att dra upp riktlinjer för arbetet och att genom direktiv och andra styrmedel se till att förundersökningen bedrivs effektivt. För de fall då en handläggare har utsetts har denne givetvis samtidigt det omedelbara ansvaret för att de tilldelade ärendena utreds. Det är polismyndighetens uppfattning att förevarande förundersökning inte har bedrivits med vederbörlig effektivitet och sådan skyndsamt som föreskrivs i 23 kap. 4 § RB.

Polismyndigheten vill dock framhålla att City polismästardistrikt har, som framgår av yttrandet, återupptagit arbetet med förundersökningen och distriktet försäkrar att man kommer att kunna slutredovisa ärendet till åklagare innan preskription inträder i november 2004. Enligt uppgift vidtar man dessutom åtgärder inom trafikenheten för att något liknande inte skall inträffa igen.

Polismyndigheten beklagar att handläggningen av ärendet har dragit ut på tiden såsom gjorts i detta fall. Som polismästardistriktet redovisat kan dock ärendet förväntas handläggas med större drivkraft fortsättningsvis.

AA yttrade sig över remissvaret.

Därefter inhämtades från polismyndigheten och Åklagarmyndigheten, City åklagarkammare i Stockholm, att polisen redovisade utredningen till åklagaren den

26 oktober 2004 och att åklagaren lade ned förundersökningen den 24 november 2004 med motiveringen att brottet var preskriberat.

Bedömning

Utredningen ger vid handen att det aktuella ärendet låg obearbetat under närmare ett och ett halvt års tid. Den utdragna handläggningstiden bidrog således till att preskription kom att inträda innan beslut i åtalsfrågan hann fattas.

Jag delar polismyndighetens bedömning att det är oacceptabelt att ett ärende inte åtgärdas under så lång tid som nu varit fallet. Polismyndigheten förtjänar alltså kritik för den långa handläggningstiden. Jag noterar att polismyndigheten uppgivit att åtgärder skall vidtas inom trafikverket för att något liknande inte skall inträffa igen.

Ärendet avslutas.